

Resumé¹

- Dette arbejdsrapport undersøger den første rapport fra ekspertgruppen om grøn skattereform, og kommer med bud på, hvordan rapportens forslag kan forbedres og gøres mere omkostningseffektive.
- Det anbefales at afvente den endelige vedtagelse af EU's nye klimapolitik, da denne vil få betydelig indvirkning på betingelserne for dansk klimapolitik. Der er risiko for, at det danske 70 pct.-mål bliver en del af EU's samlede mål på 55 pct. reduktion i 2030.
- Det anbefales at omformulere 70 pct. -målet, således at der tages hensyn til lækage. Målet bør således ikke være rent nationalt, men have et globalt sigte.
- Hvis en generel CO₂-pris ikke er tilstrækkeligt til at realisere 70 pct. -målet, anbefales det at realisere forskellen gennem opkøb og annullering af CO₂-kvoter, som det billigste redskab der samtidig er sikret mod lækage.
- Energiafgifterne bør sænkes mest muligt.
- Målsætningen om at den grønne omstilling ikke må indebære en samlet forringelse af dansk økonomi, bør tages alvorligt. Derfor bør man kigge på at nedsætte de mest forvridende skatter så som fx selskabsskatten, registreringsafgiften og de højeste marginalsatter på kapital- og arbejdsindkomst.

¹ Artiklen er offentliggjort i Revision og Regnskabsvæsen nr. 5 2022.

Indhold

Indhold	2
Indledning	3
Hvad er 70 pct.-målet?	3
Hvor meget skal der reduceres for at nå målet?	4
Hvorfor er en general afgift mest omkostningseffektiv?	5
Ekspertgruppens tre modeller	5
Ekspertgruppens forslag er ikke omkostningseffektive.....	6
Hvordan bør en grøn skattereform se ud?.....	8
Referencer.....	9

Indledning

Ekspertgruppen om grøn skattereform har afleveret sin første rapport. Den er præget af dilemmaet mellem et rent nationalt klimamål og bekymringen for lækage. Det er imidlertid nødvendigt at revidere selve målet, hvis lækageproblemet skal tages alvorligt. I så fald kan kvotesystemet anvendes som et omkostningseffektivt redskab.

I 1939 kom en ung matematikstuderende, George Dantzig, for sent til forelæsning på Berkeley. Han kopierede næste uges opgaver fra tavlen, men han synes de var svære og måtte aflevere for sent. Der gik flere uger, før han hørte noget, men da var det fra en begejstret professor, som havde brugt tiden på at verificere besvarelsen. For det var ikke hjemmeopgaver, men to eksempler på problemer, matematikere ikke havde kunnet løse, der havde stået på tavlen.

Ekspertgruppen om grøn skattereform har tilsvarende givet sig i kast med en opgave, der ser uløselig ud. I modsætning til Dantzig er det dog foreløbig ikke lykkedes at løse den. Forklaringen er - som gruppen selv erkender i sin første rapport (Ekspertgruppen 2022) - at den rent faktisk er uløselig. I hvert fald hvis man tager alle de politiske betingelser i kommissoriet helt alvorligt. Kravene er således ikke forenelige. Udover at være hovedmotor i realiseringen af det såkaldte 70 pct.-klimamål skal der tages hensyn til økonomien og virksomhedernes konkurrenceevne, social balance, offentlige finanser og risikoen for drivhusgaslækage (Skatteministeriet 2021). Noget er imidlertid nødt til at give sig, og da ingen jo er forpligtet af det umulige, har ekspertgruppen valgt at lægge vægten på de offentlige finanser og konkurrenceevneproblemet i de mest energiintensive virksomheder, som også menes at være mest lækageramt.

Man kan dog undre sig over, at ekspertgruppen ikke har valgt at lægge modeller frem, som imødekommer hvert af de politiske krav - og samtidig illustrere, hvordan hver model kommer i karambolage med et eller flere af de andre krav. Altså skitserer det *"trade-off"*, der er mellem dem. Det kan også undre, at man lægger så meget vægt netop på lækageproblemet og hensynet til statskassen. Grundlæggende set består forskellen mellem de tre modeller, ekspertgruppen har lagt på bordet, i, hvor meget man imødekommer den energiintensive industri mod til gengæld at øge de samfundsøkonomiske omkostninger.

Ekspertgruppen har fremlagt sin første rapport, mens den anden og sidste kommer til efteråret. Efter planen skal begge rapporter følges op af politiske aftaler, der tilsammen udgør en grøn skattereform.

Arbejdet er delt op i disse to tempi, sådan sidste rapport kommer til at handle om udledningerne fra vejført trafik og fra landbrugets dyr og dyrkning samt affald. Den første rapport handler om resten - det vil især sige industri, el- og varmeproduktion.

Hvad er 70 pct.-målet?

Udgangspunktet for ekspertgruppen er klimalovens mål om at reducere de samlede drivhusgasudledninger med 70 pct. i 2030 i forhold til 1990. Det er udledningerne set fra produktionssiden, man politisk har valgt at fokusere på. Det er i modsætning til f.eks. udledninger fra forbrugssiden, hvor man i givet fald skulle tælle importen med, men fraregne eksporten. Eller man kunne have haft Danmarks globale fodaftryk som målvariabel. Valget kan begrundes med, at det normalt er de produktionsopgjorte udledninger, der er genstand for de internationale klimaaftaler - og at de er lettest at måle.

Men der er også store ulemper. Det afgørende for klimaet er, hvordan det samlede fodaftryk ser ud. Ved et produktionsbaseret mål ser man bort fra den nævnte lækage, der består i, at danske reduktioner til dels bliver modsvaret af større udenlandske udledninger, f.eks. fordi produktion eller brændselsforbrug flytter ud. Når politikerne alligevel har bedt ekspertgruppen se på lækageproblemstillingen, er der en brist i logikken, fordi hensyntagen til lækage blot gør reduktionskravet i andre dele af økonomien større. Det er altså på grund af valget af et nationalt produktionsmål, at der er en modsætning mellem samfundsøkonomi og lækagehensyn. For hvert ton mindre i reduktion fra lækageudsatte virksomheder skal der findes et ton et andet sted, hvor prisen vil være stigende.

I internationale aftaler er vi naturligvis bundet af produktionsbaserede mål. Danmark deltager dog ikke direkte i f.eks. Paris-aftalen, men via EU. EU har opdelt udledningerne i en del, som unionen centralt har ansvaret for (de såkaldte kvotesektor-udledninger), og en del, som medlemslandene har. Kvotesektoren omfatter de store industrielle udledere, kraftværker og fly, mens ikke-quotesektoren dækker resten, primært landbrug, transport og opvarmning¹. Det danske 70 pct.-mål omfatter både kvote- og ikke-quotesektor-udledningerne fra Danmark, selv om de første reguleres af EU via kvotesystemet, og vi kun har EU-forpligtelser for den anden del.

Nu kan EU-reglerne være underordnet i den forstand, at 70 pct.-målet som sagt er et rent, unilateralt dansk mål. Men netop derfor kunne man frit have valgt et mere meningsfyldt mål.

Hvis politikerne havde valgt at begrænse det samlede globale klimaaftryk, havde det ikke alene givet mere mening klimapolitisk. Det havde forhindret modsætningen mellem samfundsøkonomi og lækage. Og det havde gjort det muligt at anvende kvotesystemet og reducere ved at købe og annullere kvoter. I et kvotesystem begrænses udledningerne ved at sænke mængden af kvoter, mens nationale begrænsninger i efterspørgslen efter kvoter blot flytter udledningerne andre steder hen.

Det havde været nærliggende for ekspertgruppen at forholde sig til, om det nationale 70 pct.-mål giver mening navnlig i lyset af de politiske betænkeligheder med hensyn til lækage og konkurrenceevne. Men ekspertgruppen har altså valgt at tage målet for givent.

Hvor meget skal der reduceres for at nå målet?

Hvis 70 pct.-målet skal opfyldes, skal udledningerne reduceres til 23,2 mio. ton CO₂e² i 2030. Da målet blev besluttet i 2020, var udledningerne 43,8 mio. ton. Allerede ved uændret politik ventedes udledningerne at falde i 2030, så den reelle manko var forventet 19,9 mio. ton (Brøns-Petersen 2020c). Men i mellemtiden er mankoen skrumpet yderligere bl.a. som følge højere CO₂-kvotepriser og politiske klimaaftaler, bl.a. om transport. I alt er restmankoen ifølge ekspertgruppen på 8,4 mio. ton, hvoraf den foreslår at udmønte 3,5 mio. ton. Den resterende udmøntning ventes i anden rapport om landbrug og vejført transport til efteråret.

Det hører dog med, at de politiske aftaler hviler på usikre og optimistiske forudsætninger. Der satses i høj grad på, at CO₂-fangst fra kraftværker og andre store energiforbrugere (CCS-teknologi) bliver omkostningseffektiv. Men ifølge den politiske aftale om grøn skattereform, der ledte til ekspertgruppen, skal en generel CO₂e-afgift ikke desto mindre være hovedmotoren i at nå 70 pct.-målet.

Fordelen ved en generel CO₂e-afgift er, at den er mere omkostningseffektiv end andre midler til at reducere udledningerne. Derfor havde det været oplagt at lade afgiften få så bred anvendelse som muligt og også erstatte allerede besluttede, men ikke realiserede politiske beslutninger om andre virkemidler.

Ekspertgruppen har imidlertid valgt at lægge de politiske beslutninger til grund - og også de optimistiske forudsætninger, de hviler på. Det begrænser således rækkevidden og omkostningseffektiviteten af forslagene.

Hvorfor er en general afgift mest omkostningseffektiv?

Det er veletableret, at en generel pris på de udledninger, man ønsker at begrænse, er det mest omkostningseffektive redskab, hvilket ekspertgruppen også fastslår (se også Brøns-Petersen 2020b). Forklaringen er, at det giver hver enkelt virksomhed og forbruger et incitament til at fjerne de udledninger, som er mindst værdifulde. Udledninger, som indebærer en mindre privatøkonomisk gevinst end prisen, vil blive elimineret. Det kan både ske gennem et mindre energiforbrug eller ved at skifte til f.eks. ikke-fossile energikilder. På den måde fungerer CO₂e-prisen også som et indirekte tilskud til vedvarende energi og energibesparende teknologier. Omkostningseffektivitet forudsætter imidlertid som nævnt, at prisen står alene. Hvis der oveni prissætningen ydes tilskud eller gennemføres direkte reguleringer, vil den samlede effektive pris ikke længere være ensartet, og derfor vil der være et samfundsøkonomisk tab forbundet med det. F.eks. vil et tilskud til vedvarende energi oveni det indirekte tilskud fra afgiften på fossilenergi lede til, at der overinvesteres i at nedbringe drivhusgasudledningen på netop denne måde. Det efterlader billigere reduktionsmuligheder ved hjælp af andre måder.

Ideelt set burde prisen på at udlede CO₂e svare til den marginale skadevirkning ved drivhusgas i form af følgevirkninger af global opvarmning. Det ville sikre, at der globalt ville blive sat ind over for de udledninger, hvor den privatøkonomiske gevinst ikke står mål med de eksterne skadevirkninger. Denne omkostning kaldes *the social cost of carbon*, SCC. Den ligger i øvrigt ifølge den empiriske litteratur på omkring det halve af den gennemsnitlige CO₂-pris ved energiforbrug i Danmark (se Brøns-Petersen 2017).

Men selv om der - som med 70 pct.-målet - fastsættes et andet mål end ved en global efficient prissætning, så gælder det fortsat, at alle udledninger omfattet af målet skal prissættes ens, hvis dette mål skal opnås omkostningseffektivt. Uden en ensartet pris kan samfundsøkonomisk dyre reduktioner erstattes med billigere.

Det kan så indvendes, at en ensartet pris på alle danske udledninger fører til lækage. Men det er grundlæggende et resultat af målet og ikke af midlet.

Ekspertgruppens tre modeller

Ekspertgruppen foreslår tre modeller.

Model 1 består i at forøge CO₂-afgiften for ikke-kvote-sektoren fra 179 kr./ton til 750 kr. gradvist frem mod 2030. Til gengæld nedsættes eventuelle energiafgifter tilsvarende (medmindre de rammer EU's minimumsafgifter). 750 kr. svarer til den forventede CO₂-kvotepris i 2030. Der er dog ingen logisk sammenhæng mellem CO₂-kvoteprisen og CO₂-afgiften, når man skal opfylde et rent nationalt mål. Og ekspertgruppen foreslår tilmed at lægge halvdelen af ikke-kvotesektorens afgift, dvs. 375 kr./ton, på kvotevirksomhederne. Dermed kommer kvotevirksomhederne til at betale 1.125 kr. i CO₂e-pris pr. ton, fordi de både skal svare kvote og halv afgift.

Afgiften kan ifølge forslaget blive negativ, hvis en virksomhed binder flere drivhusgasser end den udleder. Nettoresultatet fra afgiften anvendes til at sænke selskabsskattesatsen med 0,6 pct.

Model 2 svarer til model 1, men sænker afgiftssatsen til 100 kr./ton for mineralogiske processer (dvs. cementproduktion). Afgiftsprovenuet anvendes her til et tilskud til CCS og CO₂-binding. Begrundelsen for tilskuddet til CCS er, at det i praksis vil gå til de store energiforbrugere, som ifølge ekspertgruppen også byder på de største lækageproblemer. I denne model er der altså slet ingen strukturforbedrende skattnedsættelser, som kan imødegå noget af den isolerede negative samfundsøkonomi fra CO₂-afgiften.

Model 3 går et skridt yderligere i retning af at imødegå lækage. Afgiftssatsen for ikke-kvotevirksomheder nedsættes fra 750 til 600 kr./ton og for kvotevirksomheder fra 375 til 225 kr./ton (de sidstnævnte skal stadig betale kvotepris oveni). Satsen er uændret 100 kr. for mineralogiske processer. Provenuet suppleres med en bundskatteforhøjelse på 0,05 procentpoint, så der er råd til at give tilskud til CCS og negative udledninger. I denne model er CO₂-prisen altså 600 kr. for ikke-kvotevirksomheder, 825 kr. for kvote-virksomheder samt 700 kr. for mineralogiske processer.

Afgiftssatserne i forslaget er umiddelbart lavere end i andre bud på den nødvendige afgift for at realisere 70 pct.-målet. Klimarådet (2020) og Brøns-Petersen (2020) anslår det nødvendige niveau til godt 1.500 kr./ton, mens Det Miljøøkonomiske Råds Formandskab (2021) anslår den til 1.200 kr./ton.

Det er der dog nogle gode grunde til. Ekspertgruppen sænker ikke energiafgifterne fuldt ud, og således kommer de resterende energiafgifter oveni, når man beregner samlet CO₂e-pris. Desuden er restmankoen i ekspertgruppens forslag mindre, fordi der er indgået flere politiske klimaaftaler. Mankoreduktionen fra aftalerne medfører dog kun, at vi kan klare os med en lavere afgift til at håndtere restmankoen, hvis aftalernes klimaredskaber ikke er omkostningseffektive. Den lidt kringlede forklaring er, at hvis redskaberne udløste de samme omkostningseffektive reduktioner, som en afgift ville have gjort, er de ikke længere til rådighed, når resten skal hentes via en afgift. Hvis derimod redskabernes reduktioner ikke er hentet blandt de omkostningseffektive, skal man ikke så højt op i træet for at hente resten med en afgift (se også De Økonomiske Råds sekretariat 2022). Ekspertgruppen må altså reelt lægge til grund, at virkemidlerne i aftalerne ikke er omkostningseffektive.

Det er værd at notere, at ekspertgruppen ikke for alvor foreslår nye afgiftsgrundlag. CO₂-afgiften udvides ganske vist til de kvote-omfattede virksomheder, men da deres afgiftsgrundlag er kendt fra kvotesystemet, byder det næppe på større vanskeligheder. Derimod vil udledningerne omfattet af den næste delrapport antageligt give flere hovedbrud. Udledningerne fra landbruget, der i dag er ubeskattede, men underkastet en tung reguleringsbyrde, er vanskelige at måle³.

Ekspertgruppens forslag er ikke omkostningseffektive

Selv om ekspertgruppen hævder det, er der flere grunde til, at dets model 1 ikke er omkostningseffektiv.

For det første er der som sagt forskel på CO₂e-prisen i og uden for kvotesektoren, idet kvotevirksomheder både betaler kvotepris og halv afgift. Det er som udgangspunkt ikke omkostningseffektivt. Der er dog et spidsfindigt argument for, at kvoteprisen ikke skal modregnes i afgiften. Ganske vist giver det i sig selv en forvridding, men det modsvares af, at statskassen vinder ekstra på at begrænse kvoteudledningen. Det frigør kvoter, som i stedet kan sælges til udlandet. På marginalen koster det kvotevirksomheden kvoteprisen plus afgiften at fjerne et marginalt ton CO₂, men fordi staten vinder kvoteprisen, er den samfundsøkonomiske omkostning kun afgiften. Gevinsten opstår imidlertid gennem en spekulation i kvotesystemet, som EU-landene under ét ikke har en interesse i. Det er også en trafik, som er forudsætter netop den lækage, som man angiveligt vil bekæmpe.

Man kan vælge at spekulere i kvotesystemet på denne måde eller at lade være, men det er svært at se begrundelsen for at netop at pålægge kvotevirksomhederne halv afgift.

For det andet sikrer model 1 ikke ensartet pris på CO₂ på tværs af anvendelser, selv når man ser bort fra problemet med den halve afgift på kvotevirksomheder. Det skyldes, at der fortsat er energiafgifter på især varme, som kommer oveni CO₂-prisen på el og varme fra især inden for kvotesystemet. Energiafgiften fungerer som en imperfekt⁴ ekstrabeskatning af drivhusgasserne⁵.

Ekstraafgiften på kvotevirksomheder og den manglende afskaffelse af energiafgifter udjævner dog i et vist omfang hinanden, men langt fra fuldstændigt.

For det tredje er det et spørgsmål, om ekspertgruppen kan binde sine to rapporter sådan sammen, at CO₂e-prisen bliver ensartet på tværs af sektorgrænsen over til landbrug og vejført transport. Det vil kræve, at man anbefaler samme sats som for industri mv., når man når så langt. Det kræver igen, at reduktionsmålet på 3,5 mio.ton for industri mv. i 1. rapport ikke bliver mere bindende, end at fordelingen mellem sektorerne kommer til at afhænge af prisen. Definitive sektormål er ikke omkostningseffektive, hvis der er forskel på de marginale reduktionsomkostninger mellem sektorerne. I så fald kan der flyttes reduktioner fra den dyre til den billige sektor.

Endelig erstatter ekspertgruppens afgift som sagt ikke tiltagene i de politiske aftaler, som endnu ikke er irreversible.

Som ekspertgruppen selv fremhæver, er model 2 og 3 mindre omkostningseffektive. Det skyldes, at der ydes tilskud til at anvende CO₂-fangst. Anvendelsen af tilskud kompromitterer i sig selv omkostningseffektiviteten (medmindre det er i form af negativ afgift), men det gør sagen værre, at der er tale om tilskud til en specifik teknologi. Det vil skabe et yderligere forvriddningstab, fordi teknologivalget vil blive påvirket af tilskuddet og ikke alene af de reelle omkostninger. Men ekspertgruppen begrundet det med, at man på denne måde kan målrette gevinsten til den gruppe af virksomheder, man netop ønsker at begunstige. Det er så at sige en krigsomkostning ved målretningen, som begrundes med, at de mest energiforbrugende virksomheder må formodes at være mest lækageramt. Teknologineutrale tilskud ville derimod kunne anvendes af andre end de tilsigtede. En alternativ begunstiggelse - som hidtil faktisk har været anvendt - er direkte overførsler i form af virksomhedsspecifikke bundfradrag i CO₂-afgiften, men også denne metode er problematisk og frarådes af ekspertgruppen.

Der kan dog sættes spørgsmålstejn ved, om netop de mest energiintensive virksomheder også er de mest relevante at støtte.

For det første er lækage et problem på marginalen, som også kan ramme forbrug og virksomheder med et lille absolut energiforbrug. Generelt er der en høj grad af lækage inden for kvotesystemet; ser man bort fra de forbigående problemer med såkaldt kvoteoverskud, fortrænges mindredudledninger ét sted 100 pct. af merudledninger et andet^{6 7}.

For det andet viser ekspertgruppens tal, at det er samfundsøkonomisk dyrt at målrette netop disse virksomheder. Således opgøres det, at de fem største udledere står for hele 45 pct. af industriens samlede udledninger. Deres samlede udledninger er 3,2 mio. ton CO₂ om året, og deres samlede bruttoværditilvækst (aflønningen af arbejdskraft og kapital før afskrivninger) er på 3,7 mia.kr. Det vil altså sige, at disse fem udledere skaber en samlet værdi på godt 1.100 kr per udledt ton CO₂. Det udstiller, at værdien af at beholde produktionen er begrænset, hvis der skal betales en høj samfundsøkonomisk omkostning for at fjerne drivhusgasser andre steder. Det skal i den forbindelse tages i betragtning, at ikke hele værditilvæksten går tabt, når produktionen gør det. Arbejdskraften ville kunne

opnå en tilnærmelsesvis lige så høj løn andre steder, og en del af kapitalapparatet ville kunne omstilles.

Dette dilemma bliver ikke mindre, når man kommer til landbruget, som også i udpræget grad vil have problemer ved at bære en høj afgift, fordi værditilvæksten er lav i forhold til udledningerne. Det kan blive politisk uspiseligt ikke at indføre en form for compensation, mens det vil blive meget dyrt samfundsøkonomisk at friholde landbruget. Det er i det hele taget svært at se den hidtidige landbrugsproduktion fortsætte, efter at man politisk har indskibet sig i 70 pct.-målet.

Hvordan bør en grøn skattereform se ud?

Modsat Dantzig har ekspertgruppen som sagt ikke løst en tilsyneladende umulig opgave.

Men det synes dog inden for rammerne af de dilemmaer, det er nødvendigt at se i øjnene, muligt at forbedre forslaget til grøn skattereform.

For det første ville det være klogt at afvente den endelige vedtagelse af EU's nye klimapolitik. Den vil få betydelig indvirkning på betingelserne for dansk klimapolitik. Og der er en klar risiko for, at det danske 70 pct.-mål bliver en del af EU's samlede mål på 55 pct. reduktion i 2030. I så fald bliver nettoeffekten af at gå foran et rent nul, fordi der bliver bedre plads til at udlede i andre lande, hvis EU samlet skal nedbringe sine udledninger med 55 pct. Hvis dansk enegang skal have global effekt, kræver det, at EU ikke indregner vores mål - dvs. at vi overopfylder det EU-krav, vi ender med at blive mødt med. Skaden er for så vidt allerede sket med klimalovens vedtagelse, men jo mere den er udmøntet, desto sværere kan det blive at forhindre en netto-klimaeffekt på nul.

For det andet bør fokus på lækageproblemstillingen føre til at omformulere 70 pct.-målet til et mål om det globale danske klimaaftryk. Afgiften bør i så fald i princippet gradueres efter lækagegrader. Der kunne dog i praksis kun blive tale om en grov graduering af energianvendelser m.m. efter gennemsnitlige forventet lækage, og EU's kvotepris er steget så meget, at den lægger en effektiv bund under, hvor langt prisen kan sænkes. Derimod bør kvotesystemet inddrages direkte i klimapolitikken ved at lægge et loft⁸ over, hvad CO₂-prisen fastsættes til - dvs. afgifterne uden for kvotesektoren. CO₂e-afgiften bør højst svare til CO₂-kvoteprisen.

For det tredje: Er en generel CO₂-pris ikke tilstrækkelig til at realisere 70 pct.-målet - hvad den givet ikke er - bør forskellen opnås ved at opkøbe og annullere CO₂-kvoter⁹. Det er det billigste redskab til rådighed, og når kvotesystemet er fuldt bindende, vil det også være sikret mod lækage.

En af ulemperne ved et fast mængdemæssigt mål i 2030 er, at det står åbent, hvad det kommer til at koste. De sidste ton kan i princippet blive meget dyre at nå. Det gælder ikke mindst, hvis der går politik og lobbyisme i virkemidlerne. Det har for nylig f.eks. været foreslået at sænke hastighedsgrænserne på motorvejene til 110 km/t, selv om centraladministrationen anslår omkostningen til over 26.000 kr./ton (Klima-, Energi og Forsyningsministeriet 2021).

Men ved at benytte kvoteannullering bliver den marginale omkostning bundet til kvoteprisen, som trods alt kun risikerer at svinge i begrænset omfang. Det sikres samtidig, at reduktionerne sker, hvor det er billigst, frem for med "feberredninger", som ikke alene kan blive dyre, men ligeledes ikke nødvendigvis leverer de reduktioner, der håbes på.

For det fjerde bør energiafgifterne bør sænkes mest muligt og ikke kun i det omfang, ekspertgruppen foreslår. I princippet burde de helt afskaffes, men hvis der forsat er EU-minimumsafgifter i det nye energibeskatningsdirektiv, der er på vej, bør nedsættelsen være til minimum. I nogle tilfælde er

minimumsafgiften så høj (i dag på transportområdet), at det er nødvendigt at modregne ved en lavere CO₂-afgift på det pågældende område, så summen svarer til den normale CO₂-afgift.

For det femte bør målsætningen om, at den grønne omstilling ikke må indebære en samlet forringelse af dansk økonomi, tages alvorligt. Det er umuligt at undgå, at afgiftsforhøjelser i sig selv forringer samfundsøkonomien. Men der kan gennemføres strukturreformer f.eks. i form af nedsættelser af de mest forvridende skatter, f.eks. selskabsskatten, registreringsafgiften og de højeste marginalsatser på kapital- og arbejdsindkomst (Brøns-Petersen 2020a). Blot kan selve provenuet fra højere CO₂-afgift mv. ikke i sig selv finansiere de nødvendige kompenserende nedsættelser af forvridende skatter. Derfor skal der skaffes finansiering. Det kan være ved, at en del af råderummet anvendes til dette formål. Til gengæld kan man så ikke, som ekspertgruppen, sikre neutralitet på de offentlige finanser. Men det er som sagt et af de uløselige dilemmaer.

Referencer

Brøns-Petersen, Otto. 2017. "Forvridningstab og skyggepriser i dansk energipolitik". CEPOS Analyse-notat. CEPOS.

———. 2020a. "Hvor store strukturreformer skal der til som modvægt til 70 pct.-klimamål?" *Cepos analysenotat*.

———. 2020b. "Omkostningseffektiv udmøntning af de politiske klimamål". *Cepos analysenotat*.

———. 2020c. "Samfundsøkonomiske og statsfinansielle konsekvenser af et nationalt 70 pct.-klimamål". *Cepos analysenotat*.

De Økonomiske Råds sekretariat. 2022. "Opdaterede beregninger af dansk klimapolitik frem mod 2030". https://dors.dk/files/media/rapporter/2020/m20/notat_opdaterede_beregninger_af_dansk_klimapolitik_frem_mod_2030_www.pdf.

Det Miljøøkonomiske Råds Formandskab. 2021. "Økonomi og miljø 2020". https://dors.dk/files/media/rapporter/2020/m20/endelig_rapport/m20_endelig.pdf.

Ekspertgruppen om grøn skattereform. 2022. "Grøn skattereform - Første delrapport". Skatteministeriet. <https://www.skm.dk/media/10993/groen-skattereform-foerste-delrapport-tilgaengeligg.pdf>.

Klima-, Energi og Forsyningsministeriet. 2021. "Klimaprogram 2021. Bilag 1 - Bruttovirkemiddelkatalog". https://kefm.dk/Media/637685023210599857/Bilag%201%20-%20Bruttovirkemiddelkatalog_OPDT.pdf.

Klimarådet. 2020. "Kendte veje og nye spor til 70 procents reduktion". København. https://www.klimaraadet.dk/da/system/files_force/downloads/70_pct_analyse_endelig.pdf.

Skatteministeriet. 2021. "Kommissorium for grøn skattereform". <https://www.skm.dk/media/8328/kommissorium-for-groen-skattereform.pdf>.